

وه لامی

پرسیاریکی

پیره میردی نهمر

«به خامه‌ی: عثمان محمد صالح هه‌ورامی»

کەسێ نێ یه نکوولنی له‌وه‌دا بکات که ماموستای
 نه‌مرو فه‌یله‌سووفی پایه به‌رزو شاعیرو بلیمه‌ت و
 گه‌وره‌ی کورد، پیره‌میردی نهمر - ۱۸۶۷ - ۱۹۵۰ - بو
 خوی له‌ خویا سه‌رچاوه‌یه‌کی هه‌میشه به‌هاری به‌زین و
 به‌ پیزو پر فه‌رو به‌ به‌هوی بواری هه‌مه‌ چه‌شنه‌ لقه‌کانی
 ئه‌ده‌بی کورد بووه‌و، به‌پای من تا دێزین رۆژگاریش
 هه‌روا ئه‌بی... به‌ درێزایی ته‌مه‌نی پر له‌ به‌هه‌رو
 به‌ره‌می کاریگه‌ری ئه‌ده‌بی ورشه‌داری، رۆژنامه
 گه‌شه‌که‌ی، «ژیان»، جا «ژین» باشترین تو‌ماری به
 نرخ و سه‌نگین بووه‌و، زۆر له‌ سه‌رچاوه‌ ره‌سه‌نه‌کانی
 ئه‌ده‌به‌ بالاکه‌مانی تیندا پاراستوون و، وه‌کو
 سه‌رچاوه‌یه‌کی به‌لگه‌و باوه‌ر پێ کراو، تا هه‌تایه‌ لێ
 وه‌رته‌گرین و، هه‌ژاران په‌ل و پوی پرشنگداری
 نه‌براه‌ی لێ نه‌بینه‌وه...

پیره میردی نهمر، زور به ناسهوه، له هممو سهرانسهری کوردستانی بهرین و بهنگین و فراوانا، سهدان سهرچاوهی نهدهیی بهنرخ و دانسقی نایابی به دست هیناون. سهره برای توانای زور بهتیی خوی، وزبهکی زوری خوی ترخان کردوه بو ناساندنی دهبان بههروهرو شاعیرو زانای گهوره مان به جهماوهری گهلی کورد. بهراستی نهگهر کوشی بی وینهی هم کهله زانایه مان نهبوايه، وهکو سهدان زانوا شاعیری ترمان، ناوی نهواتش کویر نهبووهوه، که بهرهمه کاتبانی پارستون. جا هدی بهرهمی زوری پاریزراوه، ههشه که متر... له گهل سهرنجی نهوشا، که زور بهی زوری هم بهرهمانه، له نهزادا به شیوه زاری ههورامین و گوربونه تبه سهر شیوهی سوران، بی نهوهی نهسله که بیان توماریکات.

له ژماره ۸۸۵ ی روزنامه ی - ژین - دا، ۴۱ تهیلوولی سالی ۱۹۴۷ پیره میردی نهمر هونراوه بهکی زور بهرزی به شیوه زاری سوران تومار کردوه، بهر له هونراوه که هم پیشه کی به کورتهی نووسیوه:

«نیستاش نازانم هی کییه؟!»

«به کورینی بهندیکی - نای نای - م له نای نای بیزه کانی وه که مچه نووریهی و باوه زهینهل بیستوو، نیستایش نازانم هی کییه، نهوه ندهی که له بهرم ماوه به شیوهی خومان نه بنووسمهوه،... خوزگه په کیك بوی نه دوزیمهوه - هی کییه؟!»

نهمش گورینه که هی پیره میرده
نهمشه و گریکی وام که وته دهروون
بلیسهی گه ییه توی سه قفی گهردوون
له کلپهی ناگر، که زوری هانی
هاوارم نه کرد، ههی ناوه دانی
نای خیره و مهنندی، نه هلی بهحمه تی
گوزیه ناوم بگه یه نیتی
به هاوارمه وه مات نه وهاله یه
شیرین نه ندانی، چواره ساله یه
چوست و چالاکتی، به گورجی و به تاو
په لاماری برد بو گوزیه ناو
گوزیه ههل بری کردیه سهرما زوو

وهی زانی ناوه، تمهز نهوت بوو
من له دووره وه بوئی نهوتم کرد
به لام نهو رشتی پینما دهست و برد
به دهست و زبان نه لالامه وه
نهوتم پیا مه که، نه پارامه وه
له بهد بهختی من، له هانی نه جهل
هاواری نه بیست، له بهر په له پهل
که نهوت نزیکی ناگر که وته وه
ناگر سهر له نوتی گری بهسته وه
نیستایش سواری نهو ناگری عه شقم
له راه و ره سما پوخته ی نهو مه شقم
لافی عاشقی بی سهر نه نجامه
تا دوا هه ناسه ناپوخته و خامه

سهره برای نهو هممو تواناو دهسلاته ی بو پیره میرد ره خساون، له گهشته دوورو دریزه کانی به کوردستانا و ناسیاوانی زور دل سوزو، نهو هممو سهرچاوانه ی که له بهر دهستیا بوون - له دهسنوس به یازو دیوانی نایاب - له گهل نهوشا جی نه فسوس و داخه، که نه سلی هم هونراوه بهرزی پر هونه رهی بهر دهست نه که و توهوه... نهمه نهوه نه گه یه تی و بو مان دووپات نه کاته وه، که ده ریای بی پایانی نه ده به ره سن و بالا که مان بی مهرزو بی سنووره وه، بهر ده وام لیکو لینه وه و ساخ کردنه وه و گهرانی پر له هه ناسه ی دریزی گهره که وه، پیوسته هه میشه و هه ردهم لهم یواره بهرینه دا هه رگیز هه ست به ماندوو بوون نه که یین، به راستیش هم جوړه ماندوو بوونه نه گهر سهری ههل دا - نازاریکی زور خوش و به چیزه و کاری باشی له ناخی هه ناوا دیاره...

نیستاش کاریکی زور په سهندو دیداریکی عه تیکه و ناپایشه، که له دوی هم هممو ساله دوورودریزانه، بهر اتهر به گیانی بهرزی پوختی پیره میردی گهوره نهمر بوهستین و بلین «گهوره نارام و دلنیا به، هم هونراوه یه هی شاعیری هه ست ناسک و به سوز سووتاو - بیسارانی - ی نهمره، بیسارانی کلؤل و ناکام و به ناوات نه گه بشتووی بهنجووو و بهنجه رو...»
هم هونراوه یه م له ده سنووسیکی زور جوان و نایابی ماموستاو زانای گهوره مان بهر یز - سهد طاهری هاشمی - وهرگر توه...

- ۱ - نایری: ناگری.
نه: له
یاوا: گه‌بسته.
- ۲ - جه: له.
نار: ناگر.
ستیزام: راپهریم.
چوون: وه‌کو. ناوکه‌ردم.
هاوار: هاواری ناوم کرد.
- ۳ - مه‌ژنه‌وو: نه‌بیستی.
راگهی حهق په‌رسی: ربی راست په‌رستی.
- ۴ - ماوه‌رو: دینی.
نهفت: نهوت.
بیت المال: لیره‌دا مه‌به‌ست له مرگه‌وته.
مه‌شانو: نه‌رژینی، نه‌پرژینی.
- ۵ - پیسه مه‌زانو: وا نه‌زانی.
نمەز: نازانی.
یه: نه‌مه.
ته‌وه‌ن: به‌رد.
پی‌تاوه‌ن: پی‌ته‌توینه‌وه.
- ۶ - یه‌ند: نه‌وه‌نده.
ستیزم دا: زوری بو هینام؛ رای په‌راندیم.
- ۷ - سه‌هر: به‌یان، شه‌فق.
سوزام: سوونام.
سفته‌ی کوم: کوماوکومه‌لی خوله‌میشم...
بادبه‌ردش: بابدی.
- ۸ - ئیقبالش چه‌فتن: به‌ختی ناله‌بارو چه‌وته.
مه‌واچو: نه‌لی.

شایانی یاد خستنه‌وه‌یه، که گوزینه‌که‌ی ماموستا پیره‌میردی نهمر دوانزه دیره، به‌لام هونراوه‌که به‌شینوه‌ی هه‌ورامی نو دیره، پیم وایه پیره‌میردی نهمر به‌سه‌لیقه‌و بلیمه‌تی و پشپوری به‌که‌ی خوی سی دیری له‌گیانی گه‌ش و پاراوی خوی به‌هرا کردوه. له‌گه‌نجاسی به‌راوردکاریه‌کی وردا، بومان ده‌رته‌که‌وی که پیره‌میردی نهمر، خوی ناسا، تا راده‌به‌کی زورو زور هونه‌رمه‌ندانو، وه‌ستایانه‌گیانی خوی ناوینتی هه‌ناوی بیسانی کردوه.

نهمه‌ش ده‌قی هونراوه‌که‌ی بیسانی - یه...

نهمه‌شو نایری گر به‌ست نه‌ده‌روون
بلیسه‌ش یاوا وه‌سه‌ققی گه‌ردوون^(۱)
جه‌گرکوی ناهر، جه‌بلیسه‌ی نار
ستیزام چوون به‌رق، ناو که‌ردم هاوار^(۲)
جه‌هاوار هاوار، شه‌فاو لاله‌ی من
جه‌هه‌ی ناو، هه‌ی ناو شین و زاله‌ی من
نهمز مه‌ژنه‌وو یه‌ک خودا ته‌رسی
مسلمان سیفت، راگهی حهق په‌رسی^(۳)
ماوه‌رو گوزه‌ی نه‌فتی - بیت المال -
مه‌شانو وه‌رووی گر به‌سته‌ی شه‌مال^(۴)
پیسه مه‌زانو یه‌ک گوزه‌ی ناوه‌ن
نهمز خو یه‌ نه‌فت ته‌وه‌ن پی‌تاوه‌ن^(۵)
گوزه‌ی نه‌فتش که‌رد وه‌بلیسه‌م دا
قرچه‌ی گوزه‌ی نه‌فت یه‌ند ستیزم دا^(۶)
هه‌ر تا سه‌هر پی‌هه‌ر سوزام به‌سوز
سه‌هر سفته‌ی کوم باد به‌ردش چوون توز^(۷)
هه‌رکه‌س وینه‌ی من ئیقبالش چه‌فتن
مه‌واچو هه‌ی ناو، نه‌سییش نه‌فتن^(۸)
